

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski národ.

Fe pošti prejemnik velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemnik velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnine prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 30.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petič-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 205.

V Ljubljani, v soboto 6. septembra 1890.

Letnik XVIII.

Strossmayerjeva štiridesetletnica.

V malem pa slavnem Djakovem bode vladika Strossmayer dné 8. t. m. tiho in skromno praznoval štiridesetletnico svojega vladikovanja. Pogledi vsega slovanskega sveta bodo se obračali doli v slavonsko raván, kjer v nekdanj neznanem, a sedaj proslulem Djakovem biva mož, ki si je s svojimi deli postavil v zgodovini hrvatski in v obče slovanski vekovit spomenik, kjer dika Jugoslovanstva malone pol stoletja deluje za vero in domovino.

Gotovo ga ni zavednega Slovenca, kateremu bi bilo neznano za hrvatski narod neumorno in požrtovalno kulturno delovanje moža, katerega je slavni sedanji rimski papež Leon XIII. imenoval ljubljence svojega in katerega hvaležni narod časti in ljubi kot prvega svojega sina.

Znane so zasluge Josipa Juraja Strossmayerja v prvi vrsti za narod hrvatski, ki je dve stoletji prelivl svojo kri za vero krščansko in svobodo zlato ter zaostal tako v omiki za zahodno Evropo, katero je branil proti turški sili. Strossmayer pa je posvetil vse svoje moči za blaginjo svojih rojakov, on jim sveti in jih vodi, da bi nadomestili, kar so zamudili. Zato pa ga sovraži in sumniči mogočna gospôda onostran Drave, a to ne moti rodoljuba, ki živi edino za Boga i narod.

Strossmayer kot prvi rodoljubni Hrvat ljubi tudi ostale slovanske rodove, vzlasti pa Jugoslovane. Ves dolgi čas svojega vladikovanja trudi se plemeniti vladika, da bi se vzhodni kristijani približali zapadnim ter vsi Slovani združili v katoliški cerkvi. Strossmayer globoko čuti verski razkol med Slovani, boli ga nejednost, zato gori in živi za zjedinjenje.

Sloga je vodnica vsemu Strossmayerjevemu delovanju, sloga med katoliškimi Hrvati in pravoslavni Srbi, med vzhodnimi in zahodnimi Slovani v edino pravi katoliški cerkvi. Sloga in ljubezen ima

zapisano na svoji vzvišen izstavi, po tem géslu deluje in zmaga.

Sicer mi Slovenci nismo njegovi ožji rojaki, pa rodoljubno srce ne pozna mejá. Strossmayerjeva ljubezen obseza tudi naš rod, ki je po njegovih besedah ograja proti nasprotniku na zapadu.

Zato se tudi mi o priliki njegove štiridesetletnice vladikovanja pridružimo v duhu njegovim čestilcem, proseč Boga, da mu ohrani življenje do skrajne človeške meje v blagor njegovega in našega naroda, v ponos Slovanstva.

Na zdar! celjskemu „Sokolu“.

Negovanje telovadbe bilo je in je vselej pravi pojav probujanja in izobrazbe naroda. Te resnice nikdar niso mogle potlačiti licemerske in nedostojne izjave, koje so nazivljale telovadbo — kot barbarstvo. Zgodovina narodov svedoči najbolj o njeni vrednosti. Z rastočo zavednostjo naroda naraščala je vselej tudi ljubezen v samozavednem in važnem negovanji telovadbe, uvrščujoč takó v lepo duševno ravnotežje pravno veljavo človeka z njegovo telesno vrlino, nasprotno pa z upadkom omike in narodnega duha propada tudi fizično zdravje naroda vsled vsestranskega zanemarjanja plemenite telesne vzgoje.

Vsaj sostavna telovadba sama po sebi zahteva že veliko stopinjo inteligence in pravnega prepričanja, postavljajoč nad osebno korist potomstva in naroda prospeh, da, vsega človečanstva. Kaj lepo je označil to blestečo stran telovadbe grški filozof Lucijan v pogovoru Anarchasa in Solona, rekoč: „Ne gre se toliko pri naših telovadbah za javno tekmovalstvo in cene, temveč za večji prospeh, kojega ima od tega domovina. Skupni boj je drugačen, ta čaka vse vrle občane, in venec pri tem ni smrekovi, ne oljčki, to je ves drug venec, ki obseza vse, česar blaži človeka, — svoboda vsacega posamičnika in v obče skupne domovine, blaginja njena in slava, ohranjenje rodbin in veselje domoljubnih slavnostij,

z jedno besedo, vse, česar bi si človek želel doseči od bogov.“

Zlasti visoko so čislali Grki telovadbo; in v dôbi, ko so oni z navdušenostjo krepili in telovadili mišice svoje po gimnazijah, ustvarjale so mojsterske roke Phidijev in Appelov doslej nedosežna umeteljska dela in izvore, prevejane z leskom božje poezije, v tej dôbi povspenjal se je duh grških filozofov v vzdušji najvzvišenejših človeških idejalov; v tej dôbi procvitala in klila je sinovom Hellade zlata svoboda, njihovi domovini slava in moč, varovana po junaških prsih, z jekleno pestjo in neupogneno pogumnostjo hrabrega junaštva pred azijskimi barbarji.

In kadarkoli so se narodi ujunačili ter vstali v obrano svojo in ljudskih pravic, občanske svobode in svoje individualitete, pred vsem so gledali na to, da se njih moštvo krepí in vežba telesno in duševno. Tako je bilo v važni in veliki namen poklicano nemško telovadstvo po očetu Jahnu, ko je nemški narod obupno ničil okove francoske nadvlade, in sicer s takim vspehom, da je na vse veke zagotovil pravno veljavo turnerstvu v nemškem narodu. Tako so navstala telovadna društva, ko se je po Italiji razlegal glas po svobodi; pod ponosnim gésлом „Rèvanche“ rastla so kakor iz tal nebrojna telovadna društva v severni Francoski v osveto užaljene in poražene Francije. In kjerkoli se narodi veselí popolne svobode in razvoja svojih zmožnostij, vselej in povsod bil je telovadbi odkazan važni nalog gledé narodne vzgoje. Švicarji in Belgičani nam to najbolj in najjasneje dokazujejo.

Tem načinom je bilo oživotvorjeno severoslovansko sokolstvo. Ko se je iz krutega dvestoletnega suženjstva jel povspenjati probujeni narod češki k narodnemu življenju, ko so onemogle češke prsi prvokrat zopet dihale v svežem vzduhu občanske svobode, ko je v hrome ude šinila nova pomlajena kri, najdražja dedščina minolih slavnih vekov, tu je bilo znova probujeno in prišlo do veljave —

LISTEK.

Slovenska Švica Savinjske doline.

Ni je na širnem svetu dežele, in da bi bila tudi najmanjša, ona ima svoj kotic, svoj košček zemlje, na kojega je ponosna. Govori li Švicar o svojem domovji, spominja se svojih lednikov in skalnatih strmin; je-li govorica o Ogrski, takoj si vsak predstavlja idilno pusto, in govori li Kranjec o svoji deželi in njeni prirodni, nepopisni krasoti, spominja se gotovo divne Gorenjske, dražestnega Bleda s sneženimi orjaki in očakom Triglavom v ozadji, svetovnoznane Postojnske jame in vinorodne Dolenjske. Slovenski Štajarec ponaša se z ljubkimi vinskimi goricami, pa tudi z romantičnimi planinami, vrhovi in prekrasnimi dolinami. Tudi slovenski bratje zelene Štirске imajo svoje zemeljsko zatišje, biser, na kojega smejo biti ponosni, katerega ne občudujejo sami, temveč je vreden, da ga obilo obiskujejo potniki vseh narodov.

Na jugozapadu slovenskega Štajerja popenja se v nebesne višine venec skalnatih vrhov in strmih pečin, in da bi bili ti orjaki nekje v Tirolah ali Švici, sloveli bi po vsem svetu v obrazih in knjigi. Tako je pa solčavsko ozemlje, „slovenska Švica“, le malo ali skoro nepoznata.

Kdor je že prilično potoval od Celja po Savinjski dolini preko zavednega Mozirja, bode se rad spominjal dičnih, zelenih, s smerečjem in bukovjem poraščenih vrhov. Kaj prijazna in rodovitna je ta dolina, posejana z njivami, žitnimi polji in prijaznimi vasmí. V ozadji Savinjske doline pojavljajo se očem dolga gorovja izza rodovitnega gozdnega ozemlja. Rogač, Raduha in Ojstrica nahajajo se med tem visokim gorovjem, zaključujoč dolino.

Do Luče je pokrajina, koja potnik prepotuje po slabi cesti, še precej lepa in prijetna. Dolina se zoži, Savinja pa buči dereče in peneče preko velikanskih skal in bregov.

Hkrati se nahajamo pred ozkim cestnim ovinkom, in ko ga prekoračimo, leži kakor iz tal tu pred nami pričarana mala, z vrtovi obdana vasica Luče. Za njo štrlé v nebo pečine Vaša in Raduha. Čem dalje stopamo, tem bližje se pomiče skalovje. Spodaj pa šumi in žubori Savinja, v levo in desno povspenja se skalnate strmine, šepčejo vejnatí mecesni in ponosno dvigajo svoje vrhove temne jelke v duhteči vzduh. Pot se vije po kačje navzgor, kakor bi se hotel zgubiti v zraku, in zdaj se odpre soteska, nazivljana od nemških turistov „šivanka“.

Mrzla sapa véje skozi ta predór. Na notranji strani skalnate stene videti je napodobljene prste, kakor bi bil nekdo z nohtovi podrsnil preko robate

pečine. Pravljica pripoveduje, da je bil to črt, jahajoč z neko baburo v pekel, in je s tem skazal zadnjo uslugo nekemu trpinčenemu zemljanu.

Odtodi naprej se odpira našemu očesu vsa divja gorska idila. Peneči potoki drvé se in šumé iz postranskih dolin ter bobné čez strmine. Več ur se tú Robava dolina poteza med gorovje, na njega konci razprostirajo se gramozni strmei doli v dolino; v njegovem osrčji buči hudournik, spremljan od planinske jelke in hojke; po njegovi strugi preprežene so ogromne prodovine in kupi kamenja, polagoma a neprestano pomikajoča se v Savinjo. Z njo valé se dalje in dalje, pustošeč rodovitna polja in sočnate travnike.

Kmalu dospemo v gorsko vas Solčavo, obdano od velikanskih gorá. Uljudno nas pozdravlja prijazna cerkva in mični župni dom. Solčava ima 848 duš, dična cerkva je pa posvečena Mariji Snežni. In da-si je selo pravo in pristno gorsko gnezdo, bivanje je ondi gori za nekoliko dni prijetno in lagodno. Tri krčme lahko pogosté in prenočé 30 do 40 tujcev, in to dlje časa. Postrvi daje Savinja, kure pa — kurnik.

Solčanec nima mnogo časa, da bi se bavil s politiko, a rad čita. Boj za vsakdanji kruh in obsto, največji protivnik postopanju in lenušenju, stori ga kmalu zavednega, pametnega moža. In ker

— češko sokolstvo z ustanovitvijo prškega „Sokola“ leta 1863.

Toda ta budni življ, ta sokolska vez ni ostala omejena na češko deželó. Ko se ja sokolska ideja tu trdo ukoreninila in izvrševala dostatno svoj nalog in namen, že je letela dalje in dalje med slovanski svet; blesteči njeni žarki prodirli so kakor jutranja zora daljne kraje, po kojih bivajo rodni bratje, razširjajoč zarodke sokolskega mišljenja po vseh slovanskih pokrajinah.

Slovenci smo bili prvi, ki smo navdušeno pozdravljali v svoji sredi to idejo sokolstva ter založili v 27. dan julija leta 1863 v Ljubljani prvo sokolsko društvo, tedaj pod imenom „Južni Sokol“. To je bil prvi pričetek sokolske ideje v Slovencih, koja ima eminentne zasluge za probudo našega naroda po slovanskih pokrajinah in za približanje sinov velike rodbine majke Slavije.

Z narodnim probujenjem stopili smo k drugim živečim narodom, tisočletno onemoglo deblo poleg močnih in zdravih dreves. Suženstvo in tlačenje naše trajalo je mnogo stoletij, — skoro neozdravljiva rana v življenju narodov, koja očivistno mora opustiti trpke in hude sledove za seboj. To naše probujenje ni bilo pomladanje, okoli nas ležali so na tléh „stebri slovenstva“, poteptano slovensko polje, in kamor je pogledalo rošno okó, povsod obup in skaza. Sreča za nas, da neprijatelji naši niso verovali v zdravo naše jedro, da so nas pustili okrevati in okrepiti v svežem vzduhu v mislih, da je to poslednje dihanje — umirajočega! Okrepčali smo svoje ude in dvignili glavo; toda glej! Znova dviga sovražnik orožje svoje zoper nas in vóje zbira — v pomejnih krajih slovanskih v naš pogin. Zopet stojimo v starodavnem bojišči, pripravljeni k borbi za obstanek našega roda, v ponemčenem mestu!

Zatorej s probujenjem še nismo dospeli do cilja. Titansko delo tihih naših genijev mora dovršeno biti z — železno roko. Mi hočemo i nadalje živeti kot narod, ki se zaveda tužne svoje povestnice, svoje nadarjenosti in svojih zmožnostij. To življenje si pa moramo pred vsem zagotoviti.

Sokolstvo, to je močatost, to je moč in življenje. Samo krepek in močan narod umeje živeti, to kaže usoda človeštva. Razvoj sokolstva bil je odmev probujenega slovenskega duha, izraz iskrenega hrepenenja po ravnopravnosti. S sokolstvom bodi tudi nadalje k življenju probujen ljud ohranjen pri življenju!

Sokolstvo se pa radi tega ne sme smatrati kot slučajni plod navdušenih dnij, ono se je moralo pozvati v službo naroda, da zadosti življenjski zahtevi naroda, trajno bodočnost pripravljajoč sebi in povznášajoč svoje moči.

Povestnica slovenskega sokolstva v minolem petindvajsetletji, koje je naše sokolstvo slavilo pred dvema letoma tako sijajno v naši stolnici, obsega toli krasnih in velikih činov o iskreni, plamteči ljubezni do domovine, o nesebični požrtvovalnosti in neumornem sokolskem delovanji, da vže prvo četrtletje sokolskega žitja tvori prevažni oddelek našega

se zaveda svoje slovenske narodnosti, ljubi tudi iskreno svoj materinski jezik, a dobro vé, da na svetu bivajo še preko Savinjske doline ljudje. Zaiše li nemški hribolazec ali turist v te gorske kraje, občudovat prirodno krasoto, čutil se bode kakor na svojem domu.

Še višje nad Solčavo, nekoliko v stran blizu Orčove na višini, nad kojoj pogorje Orčove visi lik obzidje, nahaja se selo pri Sv. Duhu. Valovito poteza se ondi ozemlje, vrsté se gozdi za travniki in njivami, veliki in priprosti kmetski dvorci vpleteni so v mični prirodni prizor. Neko čudno življenje klije tam gori. Tu ni nobene šole; otrok se uči od očeta ali od matere čitati in pisati, in da-si nekateri umeje samo križec potezati s peresom, vendar oko spozna takoj spretno roko in razločno vsako črko.

V stran za Solčavo proti Stoleu v solčavskem obvodu, proti Ojstrici, poteza se dalje romantična glavna dolina ter postaja vedno ožja, skalovje se tu pojavlja in spaja v ožine, preteče in navpik štrleče. Hkrati odpró se skalnata vrata in nasproti nam blesté z vrtočlave visočine: Ojstrica, Planjava, Kameniško sedlo i. dr.

In kakor divje lepo je to ozadje slovenske naše Švice, isto tako dražestna je dolina. Široka, ravna, z rodovitnim poljem razprostira se kakor miza. Na-

probujenja in novega narodnega razvitka. Doslej sokolska zastava čista in neomadeževana vihra nad sokolskimi četami; z opravičenim ponosom smejo zreti sokoliči naši na izvršeno pošteno, domoljubno delo.

In kakor je slovensko sokolstvo z vrhunca probujenja spremljalo narod svoj vsa leta trdega boja, zrló bode nad 153 slovanskih sokolskih društev, broječ več nego 15.000 članov, ponosno na svojega najmlajšega brata sokoliča, ki se prihodnja dva dneva prvokrat pojavi v prisotnosti sokolskih bratov z Krajske, Hrtatske, Primorja in Štirke v starodavnem, a žal, potujčenem Celji ob peneči Savinji. Narod naš je bil od pamtiveka trdna zgradba zoper tuje navale v pomejnih krajih, ni li povelje, koje nam daje torej povestnica, da zdaj, v dóbi duševnega boja, izpulimo ta kraj tujcu in narodno vzdramimo, kakor nam veleba čast naša, prospeh in bodočnost našega naroda. Slovenci nikoli nismo hodili na boj, a tudi zdaj ne bomo šli tja, če se pa kedo dotakne naših pravic, oglasili se bomo kot jeden mož, in bodemo branili pravo naše z vsemi sredstvi, koja nam daje zakon in naša poštena podjetja.

Vi pa, vrli sokoli celjski, kojih ideja je tako plodne korenine pognala v prelepi Savinjski dolini, s telesnim krepljenjem krepite i moč duha, razširjajte in ohranite narodno zavest med našim ljudstvom. Pamtite, da rudeče srajce, sokolsko pero za klobukom ni navadni zunanji znak vašega združenja, temveč da je velicega npravnega pomena, koji bodi nam vzvišeni vzor junaštva in rodoljubnega napora. Ljubezen do domovine, sreča in blaginja slovenskega imena naj vam bodo zvezde-vodnice pri vseh naporih in željah vaših, in kedarkoli vzletite na dan, storite to v čast in slavo božjo, cesarja in mile domovine! Za vzgledom prednikov naših pogumno: Naprej! V delu je bodočnost naša in rešitev naroda. Na zdar!

Politični pregled.

V Ljubljani, 5. septembra.

Notranje dežele.

Irredentovsko društvo „Progresso“. Odlok policijskega ravnateljstva v Trstu, vsled katerega je bilo razpuščeno imenovano društvo, se glasi blizu tako-le: „Z ozirom na govor, katerega je imel 15. avgusta l. l. predsednik društva „Progresso“, dr. Alojzij Cambon, ob priliki glavnega shoda „Società del progresso“, z ozirom na predlog društvenika dr. d'Angelija vršili so se na omenjenem shodu prestopki proti § 300 kazenskega zakonika, kakor je razvidno iz uradnega lista „Osservatore Triestino“, št. 198 z dné 29. avgusta t. l., v katerem je bil objavljen odlok tukajšnjega c. kr. deželnega sodišča z dné 21. avgusta t. l. proti listu „Il Piccolo“ zaradi članka „Società del progresso“ priobčenega v imenovanem listu 16. avgusta t. l. št. 3142; gledé na to, da so se imenovani prestopki, ki so vže sami na sebi provzročili razpuščenje društva, kazali očitno v protiaustrijskih pojavih, katere je bilo lahko zapaziti dné 15. avgusta na vsem shodu, kakor tudi v vsakem dejanji, v vsakej dobi, v katerej se je zbiralo društvo, s čemer je društvo vsekako še

hajata se tu dve ljudski selišči: Logarjeva imenitna in bogata kmetija — odtodi tudi ime Logarska dolina — in Plešnikovo posestvo. Za temi človeškimi bivališči razprostirajo se semtertja lepši ali slabši planinski pašniki, nahajajo se bukve in smereke, posamično in v skupinah.

V najskrajnejem ozadji, iz skalovja v dolini pa izvira Rinka kot izvir Savinje iz svoje skalnate struge. V svojem divjem téku čez strme pečine tvori krog sebe meglen ovoj, in pridrivši se doli na skalnata tla, žubori in mirneje šepeče. Tam v Jezerski dolini pa šumi in brenči nepokojno Rinkin brat, hudourni Jezerski potok, ker je obsojen, ruvati se s pečevjem in skalovjem, predno se združi s svojo sestro.

Ko pa zima — prikima, zarije se vsa pokrajina v tiho osamljenost. Solčavec mora ob Savinji hoditi po ledu in snegu, in hoče li v sosedne Luče po opravkih, čujte! štirinajskrat mora prekoračiti oledenelo vodovje. Zada v Logarski dolini je pa Rinka zložila svoj nevestin ovój v ledene gube. Pritiska li huda zima, potem pa obseva mračno dnevno svitanje izbe Plešnikovega domovja, kajti sneg zapade posestvo do strehe, objame in zavije vse v svojo belo rjuho, priroda pokrije goro in plan s snegobelo odejo! —

A. S.

več zakrivilo, in naposled z ozirom na to, da je društvo, čegar predsednik sam govori protipostavne govore ter pusti društvenikom enake govore imeti, nevarno državi po svojem demonstrativnem in protidržavnem značaju ter ne izpolnjuje svoje prave naloge; z ozirom na vse to sem primeran imenovano društvo razpustiti.“ Znano je, da je nameravalo imenovano društvo nameštati „Pro Patrio“ ter gojiti iste namene kakor to. Zato je bilo treba tudi tej spaki zdrobiti glavo, kakor se je tudi zgodilo.

Moravska. Brnski „Hlas“ piše: „Češki narod na Moravskem pričakuje in zahteva od svojih poslancev, da v deželnem zboru postopajo odločno, kakor zahteva blagor naroda. Priznamo, da je položaj naših deželnih poslancev jako težaven. V državnem zboru so naši zastopniki na strani večine, ki podpira vlado; v deželnem zboru pa morajo postopati proti vladi. Naši deželni poslanci ne smejo biti vladna stranka. Kdo pa je največ kriv, da v našem deželnem zboru zopet vlada nemško-liberalna večina? Kdor je kriv, čuti naj tudi posledice. Zahteve moravskih Čehov so znane in poslancev dolžnost je, da spravijo v razgovor vse zahteve po vrsti. Zahteve ne smejo zastareti in narod naj se prepriča, da so njegovi zastopniki odločni bojovníki za njegove pravice in potrebe.“ Glasilo dr. Fandrika „Slov. Noviny“ pa vedó povedati, da pridejo za češki narod hujši dnevi, ali se sprava uresniči ali ne. Skoraj gotovo, tako trdi imenovani list, pridejo zopet Nemci na krmilo.

Šlezija. Vrednik „Moravskih Listov“ razgovarjal se je s poljskima poslancema v šlezijemskem deželnem zboru. Swięzy in dr. Mihejda sta tožila, da deželni predsednik dr. pl. Jäger ne razume niti besede slovanske. Obrnil se je nekdo tudi na knezoškofa dr. Koppa v Vratislavi, naj prepové poljskim in češkim duhovnikom vsako agitacijo. Dr. Kopp je nekda ustregel njegovi prošnji, toda brez uspeha. Swięzy je zagotovil, da bode šest slovanskih poslancev odločno postopalo v deželnem zboru.

Vnanje države.

Srbija. Nedavno je imela „Kölnische Ztg.“ članek, v katerem je bil popisan sedanji položaj v Srbiji. Že v zadnjem zasedanju skupščine se je pokazal med radikalno večino klub, ki se je javno priznal za pristaša Petra Karageorgjevića. Shodov tega kluba sta se vdeleževala vodja radikalne stranke Pašić in minister notranjih zadev. Posebno zadnji se je jako potezal za Petra Karageorgjevića, vzlasti odkar je prišlo do nesporazumenja med Karageorgjevićem in črnogorskim knezom Nikolo I. Ko je bil Pašić v Peterburgu, izrazil se je baje proti carju: „Nam je prav vsaka vladarska hiša in tudi izprememba vladarske hiše, če si jo želi Rusija“. Car pa je baje čudno pogledal Pašića ter rekel: „Pas de bêtises, Monsieur!“ Na kar se je Pašić odstranil. Od tedaj je pa ponehalo gibanje srbskih radikalcev. Car pa je s tem zopet pokazal svoje moštvo in povsod slavljeno viteštvo.

Rusija. Peterburški dopisnik „Pol. Corr.“ trdi mej drugim: Pač je dvomljivo, ali bodeti hoteli Avstrija in Nemčija pozvati svoje čete od ruskih mej, no, pa tudi če bi se to zgodilo, ne bi mogla Rusija svojih čet pozvati od zapadnih mej, ker bi utegnilo to Rusiji škodovati in bi sploh državo preveč stalo. Če je to resno mnenje Rusije, potem pač zaman upamo, da se bodo države razorožile ter padlo težko breme z ram evropskih držav. — Iz Peterburga se poroča, da utegneta biti sedanja ruska zastopnika v Belem Gradu in Bukreši v kratkem času z drugima zastopnikoma nadomeščena.

Francija. Francoska vlada se je neki odločila uravnati delavske razmere. Minister vnanjih zadev je v ta namen zahteval od diplomatskih francoskih zastopnikov, da mu poročajo o delovskem položaji onih dežel v katerih zastopajo Francijo. Omenjeni državnik misli, da bo dobil do 15. t. m. vže od vseh poročila, katera bo predložil zborni ob njenem jesenskem zasedanju ter s tem popolnil gradivo, katero je že vlada zbrala za preosnovo dela.

Nemčija. „Norddeutsche allgemeine Zeitung“ pobija in zavrača poročila mnogih časnikov, da je navstalo občevanje med ruskim carjem in nemškim cesarjem zadnje dni v Narvi nekako hladno. Vsi spremljevalci nemškega cesarja so prišedši domov pohvalno govorili o gostoljubnosti in prijaznosti ruskega carja in vse njegove družine. Sicer se je bil namenil nemški cesar še le 23. avgusta povrniti na Nemško, toda vsled slabega vremena se je povrnil domov namesto iz Pilave čez Kiel naravnost preko vzhodne Prusije. — Iz Monakovega se poroča dné 4. t. m.: Pri večerajšnji slavnosti je opomnil dr. Peters, da je vže naprej vedel, da ne bo mogel skleniti z Ugando pogodbe z ozirom na pokroviteljstvo. V Ugandi je hotel Nemčiji le one pravice zavarovati in zagotoviti, katere potrebuje nemška trgovina. To je dosegel s tem, da je ugandskega kralja prisilil, da je podpisal uradna pisma gledé na Kongo.

Italija. Kaka je javna varnost v Italiji, razvidi se iz članka, kateri je bil nedavno priobčen v „Tribuni“. Članek se glasi mej drugim tako le: „Ne govorimo danes o Rimu, kjer se tako pogostoma čujejo opravičene tožbe. Tudi ne govorimo o rimski provinciji, kjer počenajó hudodelci vže mnogo let zločine, ne da bi bili zato kaznovani. Samo časnike

(Dalje v prilogi.)

druzi provincij je treba brati, da zvemo, v kako žalostnem položaji je javna varnost tudi po onih provincijah. V Narviji so usmrtili tri ali štiri tovariše-izdajalce v razbojniški jami; sicer je policija zasledovala hudodelce, vendar dobila jih ni v roke. V Neapolu se množe hudodelstva očitno po cestah v istem razmerju, kakor raste število nekaznovanih hudodelnikov; dà, življenje in premoženje tamošnjih meščanov ni nikoli dovolj varno. V Genovi okrađejo lopovi pri belem dnevu menilnice ter poškođujejo telesno njih posestnike. Toda roparji ne pridejo v zapor, četudi se vrše taka hudodelstva po najbolj živih ulicah. Nočemo nadaljnjih zločinov omenjati, ker jih ne bi bilo ne konca ne kraja. Vprašati pa moramo, kako to, da je toliko hudodelcev nekaznovanih? Odgovor na to vprašanje je, da se policija peča največ s politiko, namesto bi skrbela za javno varnost in ljubi red“. Kakor je videti, je Italija res dežela „avite colture“.

Izvirni dopisi.

Z Dobrne, 4. septembra. (O svetomohorskem koledarju.) Kar se tiče moje osebe, to se z dotičnimi „pod črto“ tiskanimi točkami skladam, ob enem pa priznavam, da so opravičene opombe, ki so razložene pozneje v dopisih, iz katerih je razvidno, da so večkrat okoliščine močnejše od dobre volje človekove, in v tem oziru neki znanec moj rad omenja stavek, ki ga je še v svojih mladih letih čul od nekoga, namreč, da „okoliščine so vse-mogoče.“ Tudi pri vprašanji gledé imenika bode treba ozirati se na okoliščine.

Včeraj je k meni prišel posestnik, ki je bil pri kamenarju naročil nagrobni spomenik za pokojnega svojca. Prosil me je, naj pogledam v — „Koledar družbe sv. Mohora“, da izvem ime župnika v kraji, kjer je oče njegove žene prišel na svet. Potrebuje namreč podatke za napis na nagrobniku. Temu možu je torej koledar za rokove v rodbinskih zadevah, v važnih razmerah. Smelo trdim, da ta slučaj ni osamljen. In če komu, to je gotovo duhovnikom, učiteljem in drugim veljavnikom najmanj do tega, da je njihovo ime v koledarju tiskano, a vendar je isto, če sklepam po omenjenem vzgledu, ljudem celó potrebno.

Marsikateri družbenik, kadar je dobil knjige, najprej segne po koledarju in išče — svoje ime. Drugi zopet radi pogledajo, da-li še njegov kateket, ali učitelj, ki sedaj služujeta v daljnem kraji, živita. Tretji bi iz „Družbe“ izstopil, ali — sram ga je, ako sosedje ne bi našli v koledarju njegovega imena. V ravno imenovanem oziru vzgled: Ko smo lani dobili knjige, sva se slučajno sestala z nekim posestnikom; ta viderši moje knjige v roki, začel je sam iskati za izgovor vzroke, ki so ga spravili med nečlane.

Med udi nahajajo se raznovrstni stanovi, tudi hlapci in dekle; večkrat manjka ime premožnega gospodarja. Za narod in narodovo omiko zavzeti omikanec v občini zná iz koledarja, da pri tej ali oni premožnejši hiši nikdo ni v „Družbi“ zapisan; a gospodarjeva družina ob nedeljah in praznikih denar zapravlja in „Bogu dan krade“; — rodoljub ob priložnosti lahko opozori očeta, mater, sina, hčera na „Družbo sv. Mohora“, in zagovarjanje bode brezvspešno, ako pokažeš na to ali ono dekle in hlapca ali dninarja, kateri si pritrčajo goldinar za berilo, ki jim ga daje „Družba sv. Mohora“ in jim za nedelje ponuja dovolj poštenega razvedrila, da si bistrijo um in blažijo srce. Poznáam osebe, ki so že ravnale v tem pomenu. Sedaj je isto mogoče storiti vsakemu prijatelju ljudstva; sosed lahko opozarja sosedu; če se pa imenik opusti, bi to zamogel storiti jedini poverjenik, ker so samo njemu znana imena udov. Tukaj naj dopisnik dostavi opombo, da je neko leto v lokalnem tedniku za Mali Štajer priobčil med ostalim tudi število šol, ki so bile takrat udje „Družbe sv. Mohora“, in s tem dosegel, da je za sledeče leto pristopilo, — če se dobro spominjam. — sedemindvajset učilnic na novo. To je torej provzročilo brskanje po imeniku koledarjevem.

Onkrat sem ogledoval „Mittheilungen des naturwissenschaftlichen Vereines für Steiermark“. Tam je imenik udov. Letopis „Maticе Slovenske“ tudi objavlja imenik članov. In če se omikanec zná okoliščevati z imenikom v znanstvenih knjigah, podobno ne ostajajo brez koristi niti imena v svetomohorskem koledarju.

Po nekej volitvi odbornikov za „Matico“ me je zanimalo zvedeti, da-li je dotično „pometanje“

imelo kakšen vpliv. In res. V sledečem letopisu manjkala so neka imena znancev, meni je nekdo rekel, da „za zdaj“ še zadevo prezré, češ, to se je „samo jedenkrat“ pripetilo. Tudi po stanovih sem si napravljaj že račun iz letopisa „Maticе“ in dobil sem zanimiv zaključek, o katerem pa je „sitno“ pisati, ker „resnica v oči bode“, a nekateri malo držijo na čednost hvaležnosti. O tem premišlajoč se vselej spominam na neki stavek, ki ga je sedaj že pokojni „oče koroških Slovencev“ porabil v znamenem odgovoru na napade v najstarejšem slovenskem dnevniku od strani nekega „dosmrtnega Mohorčana“. Toda pustimo to. Nameraval sem povprašati: „Ali mar imenik v svetomohorskem koledarju našim razumnikom ni že služil tudi za znanstvene svrhe? Saj „s pomočjo sicer mrtvih, vendar glasno govorečih imen“ di se sklepati na prvo pravo domovino naroda, na čas, v katerem je došel v svojo deželo, na kraj, ki ga je zasedel, na omiko in oliko v minolih dóbah, na gospodarstveno in obrtnijsko blagostanje, pa na jezikovno izobraženost v preteklih vremenih“; tako je lepo napisal znan slovenski pisatelj in visoki dostojanstvenik. Torej duševni kapital, ki leži v imenikih, ni brez vrednosti, brez cene.

Casniški glasovi našli so odmev pri odboru „Družbe sv. Mohora“ tako, da isti namerava zadevo spraviti med širji svet po koledarju samem. Ta novica spričuje, da slavno vodstvo rado vstreza razodevanim željam. Poverjeniki naj bi vprašali družbenike, ali se naj imenik tiska vsako leto ali pa vsako peto leto. Pisalec teh vrstic ni poverjenik, vendar sodi, kakor je to že razložil neki dopisnik, da poverjeniki pri najboljši volji ne bodo mogli biti natančni tolmači družbenikov. Ko bi, recimo, v letošnjem koledarju ne bilo imenika, v tem slučaju bi se naš skraja imenovani naročnik spomenika nagrobnika menda hudoval zavoljo tega, svojo „nevoljo“ bi morda priložnostno naznanil sosedu ter bi tako čeravno nehoté spodkapal „Družbo“. Gledé vprašanja za „vsako peto leto“ vzel sem iz knjižnice koledar 1885 ter ga primerjal z onim za 1890. Leta 1884. je v našem kraji bilo 37 udov, v lani 66, (letos 80). V lanskem imeniku, t. j. v koledarju za 1890 manjka 19 leta 1884 izkazanih imen, torej polovica onoletnih družbenikov. Podobno razmerje bode bržčas tudi po drugih občinah. In v pogledu na to se mi „petletno“ tiskanje zdi brez pravega pomena. Pač drugače bi bilo, ako bi družba bila osnovana na ta način, da bi vsaki ud moral plačati, recimo, 15 gld. in da bo knjige dobival vsako leto. Tako n. pr. „Spolok sv. Vojtecha“ med „Slovaki“ tiska letomice samo imena novopristopivših članov; le povodom zlate sv. maše kardinala Šimorja, ki je društvu pokrovitelj, je „Pamätna kniha“ društvena priobčila zgodovino dné 14. septembra 1870 založenega „Spolka“ in pri tej priliki objavila „menoslov“ vseh 5276 do leta 1886. vpisanih udov živih in tudi zvečnelih. Vsaki društvenik vplača po 10 gld. in dobiva praviloma po tri knjige*) do smrti. Če bi torej „Družba sv. Mohora“ štelá same ude-dosmrtnike, v tem slučaju bi se naj celokupni imenik ne tiskal „vsako leto“, ali pri sedanjí vredbi bi vsaj moja malenkost ne soglasila z nazorom za „vsako peto leto“. Po moji nemerodajni sodbi bi zanemarjanje imenika za „vsako leto“ pomenilo toliko, kakor krčenje števila družbenikov. Kar bi se na jednej strani imelo privarčevati za spise, to bi še odpalo na drugej strani. Za gmotno zgubo dohodkov „Družbe“ v obče sledila bi duševna zguba med ljudstvom vzlic temu, ako bo namesto imenika stalo podučno berilo v svetomohorskem koledarju.

Iz Prage, dné 3. septembra. (Slavnostni teden. — Češko petje in črnogorske pesni. — Razno.) Znano je že čast. čitateljem Vašim, da se bode prihodnjo nedeljo vršila ustanovitev sokolskega društva „Přemysl“ v šlezijjski stolnici, v ponemčeni Opavi. Ta slavnost bode sijajna narodna, slovanska manifestacija, in radi tega je napenjal opavski „Gemeinderath“ vse moči, da bi slavnost pokazil in zaprečil — istotako, kakor mestni magistrat celjski nasproti ondotni sokolski slavnosti. Vse napenjanje bilo je brezvspešno. Vlada je dovolila obe slavnosti. Narodna stranka v Opavi ima težko nalogo in trd boj in v svoji stiski se vedno zateka k rodnim svojim bratom na Češkem in Moravskem, nádejaje se od njih podpore in okrep-

ljenja — na pruskih mejah. Sokolska slavnost v Opavi obeča biti impozantna; pokazali bodo v ta dan vrli „Sokoli“ Nemcem, da je ta zemlja od pamtveka — slovanska in, Bog dal, tudi ostane. Na sesterski Moravi, v „avstrijskem Manšestru“ — ali Jeruzalemu — v Brnu priredé pa vsa narodna društva velikansko narodno slavnost v dnevih 6., 7. in 8. t. m. v zvezi s „Sokolom“ v korist „Sokolskega Doma“ ali kakor Čehi ta dom nazivljejo — „Sokolovne“.

Doli na daljnem jugu bode pa v praznik Male Gospojaice, dné 8. septembra, slavil štiridesetletnico svojega vladikovanja v Djakovem prevzvišeni vladika Josip Juraj Strossmayer. Ta dan ne bode samo pomenljiv hrvatskemu narodu, temveč vsemu Slovanstvu; spominjal bode neštevilno vrsto velicij činov izbornega duhovnika, vzornega, požrtvovalnega rodoljuba, vzvišenega človeka, kajti v celem tem tisočletji od dóbе slovanskih blagovestnikov do današnjega dné ne nahajajo v hrvatskem episkopatu moža, koji bi bil toli storil za svoj narod, kakor za sv. Cirilom in Metodijem djakovski vladika Josip Juraj.

Tudi češki narod, kojemu je prevzvišeni vladika zlasti naklonjen, proslavil bode vzvišenega jubilanta dostojno. Mnoga mesta in korporacije slavile bodo ta dan sijajnim načinom. Mestno zastopništvo naše in vednostni ustavi ter društva proslavila bodo ta dan svojega častnega meščana in člana gotovo dostojno. Mnogoštevilni praški čestitelji njegovi odpošljejo posebno odposlanstvo s prekrasno čestitko v Djakov. To čestitko je izvršil pesnik in pisatelj g. Svatopluk Čech; platnice diči krona sv. Vavla, sestavljena iz pravih čeških granat, čestitka pa ima pečat, na kojem je napodobljen sv. Vavla. „Meščanska Beseda“ praška priredi banket s slavnostnim proslovom in koncertom; mesta po deželi podelila mu bodo častno meščanstvo itd. Minole dni imenovale so ga Nechanice častnim meščanom. Kakor češki listi poročajo, imenovalo bode vsako češko mesto in vsaka slovanska zavedna češka občina, koja še ni tega učinila, vzvišenega jubilanta za svojega častnega občana. Tem načinom bode narod izrazil svoje največje spoštovanje in ljubezen do najprednejšega Slovana naše dóbе, s to prelepo manifestacijo pokazala se bode pa ona ideja v najlepšem svitu, koja spaja češki narod z vsem slovanskim svetom v rodbinsko celoto in skupnost.

Že pred leti združila so se češko-slovanska pevska društva v zvezo. Neugodne razmere med pevskimi društvi in drugi vzroki uničili in podrli so zopet jedva v rodoljubnem navdušenju pričeto delo. Prihodnje leto ima jubilejna deželna izložba svetu pokazati ogromni napredek, kojega je učinila češka domovina v vsacem oziru. Tem povodom se bodo tu zbrala češko-slovanska pevska društva, da zopet jednoč zaóri iz tisočerih grl mladostno češko petje. Zastopniki praških pevskih društev pozivljejo te dni vsa slična društva, da bi z mnogobrojnim pristopom k „Zavezi češko-slovanskih pevskih društev“ pomagala uresničiti ta rodoljubni namen.

Mnogo imamo nabranih in tiskanih črnogorskih pesnij — toda doslej brez napevov, samo v besedi. Prvi, koji je odrinil na Črno Goro, da bi ondi nabiral in zapisaval napeve, bil je g. Ljudevit Kuba, v Slovencih poznat izdajatelj znanega dela „Slovanstvo ve svých zpěvech“ v Poděbradech, ter je prepotoval vso Črno Goro. Trud njegov je bil obilo poplačan z bogatim gradivom, koje je prinesel seboj. Gradivo obseza skoro pol tretjo stotino melodij in teksta, očivesten dokaz, da je narod črnogorski pristopen za slovansko glasbo. Ta zbirka je namenjena za jugoslovanski odelok napominanega dela, koje izide na svetlo z dnem 15. novembra pod imenom: „Album črnogorských písní národních“, kar bode gotovo obradostilo glasbeni svet. Zbirka bode obsezala 70 pesnij za glasovir in petje z besedami vred na 128 straneh v veliki osmerki in bode veljala 2 gld. V obče se smelo more reči, da bode to prva zbirka, v koji bodo obsežene narodne pesni z napevi.

V nedeljo 24. avgusta je bil odkrit Hankov spomenik tik njegove rodne hiše v Hořiněvsi blizu Kraljevega Dvora. Kakor znano, je Hanka našel „Královský“ rokopis. Slavnost se je vršila dostojno. Spreveda se je vdeležilo 40 društev z 8 zastavami in tremi godbami. Soha Hankova je v nadživotni velikosti in je izorno modelovana. Na

*) V lani: a) Kalendár 1890, cena 30 kr.; b) Čítanie o Svätých, za mesec junij, cena 50 kr.; c) Čítanka pre naš ľud, cena 20 kr. Dopisnik.

sprednji strani je napis: „Václav Hanka“; na zadnji strani slóve pa napis: „Buditeli vzajemnosti vsě-slovanské, Hankův komitét dne 24. srpna 1890.“ Lepo to soho je izgotovil profesor hočické soharske šole g. M. Cernil.

Minoli terek bila je baš dvestoletnica slavnega stavitelja Kilijana Ign. Dinzenhoferja, koji je okrasil domovino našo s prekrasnimi cerkvenimi stavbami. Mnogo praških cerkva je delo njegovih rok ali pa so zgrajene v njegovem duhu. Tudi razven Prage je Dinzenhofer postavil mnogo hramov. Kar je še od slavnega starodavnega Višehrada ostalo, otel je Dinzenhofer l. 1744., ko je poiskal in zničil po odhodu Prusakov založeni podkop in tako otel ostanke kraljevskega češkega sedeža. Govoril je češki, laški in angleški; ljubil je domovino svojo nad vse. Petero njegovih sinov so bili redovni duhovniki; dva benediktinca, dva avguštinca in najslavnejši med njimi je bil jezuit in po odpravljenji tega reda profesor na vseučiliščih v Pragi in Inomostu. Dinzenhofer je založil slavo svojo s stavbo letovišča „Amerika“ na Novem mestu v Pragi, koje — kakor vsa njegova dela — svedoči o velikem stavbinskem mojstru Dinzenhoferju.

Završujoč ta dopis, čujem preko Vltave z Marijanskih gradob strel iz topa v znamenje, da Vltava narašča in da mestu preti — povodenj — še večja, nego l. 1872. Več o tem prihodnjič.

Dnevne novice.

(Pričetek šol.) Na tukajšnji c. kr. pripravnici se prične prihodnje šolsko leto dné 18. septembra s sv. mašo; na vseh mestnih ljudskih šolah se prične šolsko leto dné 18. septembra, vpisovanje učencev in učenk pa bode dné 16. in 17. t. m. Na višji in novi nižji gimnaziji se prične šolsko leto dné 18. t. m. s sv. mašo, vpisovanje pa se bode vršilo dné 15. t. m.

(Grof Hohenwart,) predsednik najvišjemu računskemu dvoru in zastopnik našega stolnega mesta v državnem zboru, vrnil se je s svojega dopusta na Dunaj in prevzel uradno vodstvo.

(Umrl) je na svojem posestvu na Dolenjskem ljubljanski trgovec g. Ferdinand Plavec v 41 letu svoje dobe. Truplo so prepeljali v Ljubljano; pogreb bode v nedeljo popoldne.

(Umrl) je v Vipavi, kakor se nam brzojavlja, gosp. nadučitelj Alojzij Lavrenčič, rojen v Vrhopolju pri Vipavi leta 1860. Pogreb bode jutri popoldne. Naj v miru počiva!

(Petindvajsetletnico) praznuje prihodnji terek g. Gustav Habit, odkar je načelnik tukajšnji postaji južne železnice.

(Nemška predrznost.) Opavski Velikonemci z mestnim svetom na čelu kar besné in se gadijo, da je deželna vlada dovolila jutri blagoslovljenje zastave sokolskega društva „Přemysl“ ter ovrgla rekurs mestnega zastopništva zoper dovoljenje te slavnosti — istotako postopali so nemški Celjani, a vse brez uspešno: „Sokoli“ bodo korakali v mesto v društveni obleki, in o joj! — v rudečih srajc! Ta nečuveni dogodjaj napotil je opavske Nemce k velikemu činu. Zbrali so se načelniki vseh nemških društev, da se posvetujejo, kako postopati proti sokolski slavnosti, ki bode kazila povsem nemško lice šlezjske stolnice. Sklenili so minoli četrtek sklicati velik ljudski shod in razpravljati vprašanje: „Kako je postopati nemškim društvom gledé slavnosti sokolskega društva „Přemysl?“ — In glej, pripetil se je drug nečuven dogodjaj: deželna vlada je prepovedala ta shod. In kaj ukrenejo na to nemški hujšaki v mestnem zastopu? V tajni seji so sklenili, da bodo do nedelje kupili ves zavod „Pri treh petelinih“, kjer se ima vršiti sokolska slavnost. — „Deutsche Zeitung“ nazivlje dovoljeno slavnost sokolsko v Opavi, prepoved nemškega ljudskega shoda in dovoljeni vstop „Sokolov“ v Celje — „napadne pojave“, ter dostavlja, da napominana slavnostna spreveda ne bosta pomogla k narednemu pomirjenju. Graška „Tagespost“, pišoč v večerajšnjem članku „Unsere nationalen Schutzvereine“ o pomenu društva „Südmark“, ki jutri zboruje tudi v Celji, završuje pa nastopno svoje prorokovanje: „Zborovanje se bode nedvojbeno vršilo v najlepšem miru, v veselje Nemcev in v jezo protivnikov, kojim ne bode nedostajala želja, pač pa pogum, ovirati naš društveni dan v Celji.“ Nu, nemška gospóda v Celji naj bode uverjena, da se Slovenci še zmenili ne bodo zánje — in vladalo bode, kakor njih pesnik poje: „Ruhe in allen Wipfeln.“

(Povodenj na Češkem.) Grozna nesreča je zadela kraljevino Češko in njeno stolno mesto, zlato Prago. Nesreča je tem hujša, ker je prišla nenadoma. Vsled dolgotrajnega in močnega deževja so narasli studenci, potoki in reke, ter se z elementarno silo valé od juga proti severu. V trenutku ni še znana škoda, a gotovo je, da so poljedelcu uničeni mnogi pridelki, ker mnoge družine so si rešile golo življenje. Najhuje pa je zadela nesreča stolno mesto Prago; najlepše delo, ki je bilo dolga stotletja ponos cele dežele, je razrušeno, starodavni Karlov most se je sesul v šumeče valove zelene Moldave. Žalostno mora biti srce vsakega Čeha, ko vidi razvaline krasnega dela, katero je dovršil oče domovine, Karol IV. Malokdo je hotel verjeti to žalostno novico, dokler ni sam rosnih očij zrl okrušeno stebrovje, ki štrli v zrak. Odkar je pogorelo narodno gledališče, ni še nobena nesreča tako hudo zadela češki narod in njega središče, kakor usoda Karlovega mostu. Ker bomo objavili obširnejšo zgodovino zgodovinskega mostu, omenimo danes, da se je večeraj dopoldne sesul osmi obok mostu. Zgromeli ste v vodo sohi sv. Ignacija Lojolskega, delo slavnega kiparja Prokova iz leta 1711, in soha sv. Trojice, delo istega umetnika in njegovega očeta iz leta 1706. Strokovnjaki trdijo, da se že več desetletij niso popravljali oboki, temveč le poškodovali s plinovodom in tramvajem. Temelji stebrov so ostali in štrlé iz valov. Tudi več ljudij, ki so bili ravno na mostu, je utonilo. Na tisoče radovednih ljudij shaja se na licu nesreče, kar pa le ovira rešilno delo. V mnoge hiše nižjih predmestij udrla je voda. Pogrešajo tudi več pijonirjev, ki so prišli na pomoč. Mestni zastop praški je za prvo podporo nesrečnih družin dovolil 4500 gld.

(V Ameriko) se odpelje danes in jutri, kakor se nam poroča iz Hrenovic, 60 oseb iz tamošnje župnije. Še več jih odpotuje iz postojinske okolice. Izseljenci se peljejo skozi Videm in Genovo v Brazilijo. Med njimi je več starišev z malimi otroci. Potovanje čez morje bode nekda trajalo mesec dni. — To je žalostno znamenje za notranjske razmere, tem žalostneje pa je, da se ljudje selijo v Brazilijo, kjer jih čaka gotova revščina. Ali merodajni krogi na Notranjskem nimajo nič vpliva, da bi ljudstvo odvrčali od pogubonosnih korakov? Dolžnost vsacega je, da svari ljudstvo, vzlasti pa pred Brazilijo.

(Volilni shod), ki ga je dné 31. avgusta sklical deželni in državni poslanec g. Mih. Vošnjak pri sv. Frančišku v górenji Savinjski dolini, pokazal je, kako se górenji Savinjeci zanimajo za politično življenje. Zborovališče je bilo okrašeno z zastavami. Po izvrstnem, obširnem poročilu g. državnega poslanca, ki je bilo vsprejeto z živahno pohvalo, izrazili so volilci zahvalo in zaupanje svojemu poslancu, ter izjavili nado, da bode tudi v prihodnje tako vrlo zastopal njih koristi. Nadučitelj g. Praprotnik priporočal je, naj bolje gojé sadjerejo. G. poslanec pa je nagovarjal, da se v ta namen napravi velika drevesnica. Bilo je še več interpelacij, na katere je povoljno odgovarjal g. poslanec.

(Premovanje konj v Kranju.) V četrtek je bilo v Kranju premovanje konj. V komisiji so bili gosp. stotnik Hanslick, g. J. Sevnig in g. Franjo Po v š e. Pripeljali so 20 kobil z žrebeti, 13 triletnih in štiriletnih brejih kobil in 9 žrebet. Premije so dobili, in sicer za kobile z žrebeti: Alojzij Kralj iz Loke 40 gld., Matija Glasič iz Trzina 30 gld., J. Debevec iz Polja 20 gld., J. Molj iz Kotov 20 gld., J. Basar iz Bele 15 gld.; J. Krašič z Gomil, J. Kristan iz Stražišča in M. Prešern od sv. Ambroža vsak po eno srebrno državno svetinjo. Za breje kobile: Aleks. Bergant iz Št. Jurija 30 gld., J. Perne iz Polja 15 gld., Andrej Dolinar iz Smlednika in J. Jerman iz Zapog vsak eno srebrno svetinjo. Za žrebete: J. Markun iz Preddvora, J. Gross iz Preddvora in J. Lap iz Žej po 10 gld., župnik Krištofič, Anton Tiringer iz Stražišča in Anton Primožič s Pristave vsak eno srebrno svetinjo.

(Poročilo o javnih in privatnih ljudskih šolah) deželnega stolnega mesta Ljubljane ob konci šolskega leta 1889/90. Na svetlo dal c. kr. mestni šolski svet ljubljanski. Uredil prof. Fr. Levec, c. kr. okrajni šolski nadzornik. V Ljubljani. Tiskal R. Milic. — To je naslov 123 strani obsežajoči knjigi v veliki obliki, ki je ravnokar izšla ter nam podaje pristno podobo ljudskega šolstva v Ljubljani. Vsebinska je razdeljena v tri dele. V „pripomenku“ g. urednik pojasni namen knjige, kjer omenja med drugim, da so javni zastopi, razna oblastva in zlasti posamezniki, ki imajo opraviti z ljudskim šolstvom, jako slabo

poučeni o šolski notranji uredbi, o številu razredov, učnih močeh itd. To je napotilo prof. Levca, da je nasvetoval dne 12. aprila t. l. v mestnem šolskem svetu, naj se izdá skupno letno poročilo o vseh javnih in privatnih ljudskih šolah deželnega stolnega mesta. Ta sklep je izvršil g. prof. Levec s to knjigo ter nam podal sliko, iz katere odsevajo mnoge vrline, kakor tudi mnogi nedostatki ljudskega šolstva ljubljanskega. — Zanimive so razprave v drugem delu; na prvem mestu je spis: Erjavec in njegov pomen za narodno odgojo. Spisal Ivan Belé. V tej razpravi pojasnjuje g. pisatelj, kako je gledé na prirodoisne nauke v ljudski šoli prerano umrli Erjavec v knjigah: „Domače in tuje živali“ in „Naše škodljive živali“ teoretično kratko obrisal učni namen in način, dejanjstveno pa genijalno naslikal vzor, kako kazati učencem prirodo, da se jim buči v srcih čut in ljubezen do prirode, da se seznanjajo z najvažnejšimi prirodnimi telesi, da spoznajo njih pomen v življenju in v prirodnem gospodarstvu, in da jim je zdaten pripomoček za znanje učnega jezika. Spis ta je zelo zanimiv in pisan z lepo domačo besedo. Vidi se g. pisatelju, da je jako pridno in razumno prebiral Erjavčeva klasična dela. — Druga razprava je g. A. Žumra: Vzgojni pomen deškega ročnega dela na ljudski šoli v mestih, katero tvarino, ako se ne motimo, je razpravljal pri šolski konferenciji l. 1889 v Ljubljani. Kdor vé, da si mora 90% otrok z ročnimi deli kruha služiti v življenju, prepričan je, kako potrebna praktična vzgoja ne le pri deklicah, ampak tudi pri dečkih so ročna dela. Zato potrdimo gosp. pisatelju, da bi bilo prav, ako se osnuje v ta namen društvo šolskih prijateljev, ki bi prevzelo skrb za plačevanje gmotnih stroškov za to napravo, kakor jih imajo drugod. — S posebno pridnostjo je postavljena tretja razprava: Zgodovina in statistični pregled ljubljanskih ljudskih šol. Sestavil magistratni konceptni pristav g. Evgen Lah. Iz tega poročila posnamemo, da je najstarejša šola uršulinska, ustanovljena l. 1703, ter je bila skozi celih 170 let jedina dekliška šola v Ljubljani. Sedaj ima Ljubljana 17 ljudskih šol. — Na to sledé šolska poročila raznih javnih ljudskih šol. — Veseli se pač vsak napredka v ljudskem šolstvu v Ljubljani, vendar zakriti ne smemo, da nas je zona spreletavala, ko smo pregledovali, koliko slovenske mladine ljubljanske se podučuje v nemškem in nemško-slovenskem jeziku. Ne zavidamo naši mladini znanja nemškega jezika, a bojimo se, da bi se z nemškim jezikom ne naselil tudi tuji nemški duh med našo mladino. Skrb bodi torej vsem ljudskim učiteljem, naj že poučujejo deco v slovenskem ali nemškem jeziku, poučujejo naj jo vsikdar — v duhu domačem!

(Slovenskim pravnikom.) Kakor je razvidno iz seznama novo imenovanih namestniških ali deželnih vladnih koncipientov po slovenskih deželah, oglašajo se naši pravniki razmerno jako malo za političke službe, in se torej dotična mesta popolnujejo običajno z Nemci. Jasno je, ko beli dan, da ta pojav ni v naš prospeh, ako se službe pri političkih uradih oddajajo osebam neslovenske narodnosti. Radi tega naj vsak, komur je vsestranski razvoj našega narodnega življenja pri srei, izvoli opozarjati pravnike, naj se oglašajo k praksi pri političkih uradih. To je treba radi tega, ker marsikak pravnik, ki je dovršil nauke, kakor nas skušnja uči, ne vé, kam bi vstopil in si raje izvoli odvetništvo ali notarstvo.

(Vojaške vaje) v okolici ljubljanski so bile večeraj končane. Danes so se vojaki vrnili v svoje posadke, domači rezervisti pa domov.

(Posebni vlak na Gorenjsko.) Kakor zvemo iz gotovega vira, ima postaja državne železnice v Ljubljani za nedeljo in Malo mašo 7. in 8. t. m. za prevoznjo na Gorenjsko poleg navadnih osebnih voz še drugih za 2000 ljudi na razpolaganje, in je tako preskrbljeno za ugodno vožnjo.

(Ormoška čitalnica) priredí 14. t. m. v svojih prostorih veselico z besedo in prosto zabavo ter vabi vse zavedne narodnjake k obilni vdeležbi. Začetek zvečer ob 7. uri. Vstopnina za osebo 30 kr.

(Štajersko deželno razstavo) v Gracii je doslej obiskalo 114.561 ljudij. V „pasji“ izložbi, to je v oddelku za pse angleškega plemena „gordon setters“ dobil je g. Emerih Mayer iz Ljubljane za svojega „Kenta“ častno darilo in za psa „Jonka“ prvo darilo. V oddelku za rudokopstvo in tovarnarstvo izložila je trboveljska premogokopna družba raznovrstni premog iz svojih jam v Trbovljah, Ojstrem, Hrastniku, Zagorji, Brezduu, Hudi Jami in Liboji, dalje iz kočevskih jam, bosanskih itd. ter

pojasnjuje svoje premogove jame na izloženih kartah. Dalje je izložil kulturni inženir g. K. Požek svoje marljivo izvršene načrte o dovršenih in nameravnih vodnih napravah, osuševanju, napeljevanju vodâ, uravnavanju potokov na Stajarskem in Kranjskem.

(Gozdni požari na Hrvatskem.) Koncem minulega meseca so bili na Hrvatskem veliki gozdni požari. Dne 23. pr. m. so gorele šume Plešivica, Muričič Vrh in Mala Plešivica. Zgorelo je mnogo oralov gozda. Dne 24. avgusta je gorelo v šumah Hrastovači in Pistenici v okolici ogulinski; ogenj je uničil tudi seno v kupih. Dne 25. avgusta je gorelo v šumi Krdinji v djakovskem okraji ter zgorelo do stoipetdeset oralov gozda. Isti dan je gorelo tudi polje v Punitovcih ter ga zgorelo do trideset oralov.

(Razstava kônj.) V nedeljo je v Gradcu razstava kônj, v torek ob 3. uri popoldne pa premovanje.

(Duhovniške premembe v lavantinski škofiji.) Čast. gosp. J. Hribernik, kapelan v Braslovčah, pride za spiritala v Maribor; čast. g. J. Kitak, kapelan v Galiji, prevzel je oskrbovanje tamošnje župnije; čast. g. G. Presečnik, kapelan v Poličanah, je premeščen v Braslovče, in čast. gosp. A. Mojžišek od sv. Barbare v Poličane.

(Katoliški tisek na Nemškem) ima veliko zaščeno in sijajno priznanje v govoru, ki ga je govoril dr. Schädler dne 26. avgusta v Koblenci. Poudarjal je, da katoliškemu tisku gre hvala večinoma za uspeh kulturnega boja. Radi tega njemu hvala in čast. Katoliški tisek je gradba cerkvene in politične svobode. Katoliški vredniki radi tega zaslužijo moralne in gnotne podpore, ker od samega vzduha ne morejo biti živi. Radi tega se treba naročevati, dopisovati in inserovati. Katoliški tisek je bojna godba katoličanov, za katero mora korakati katoliški ljud od prostaka do generala složno, neomahljivo in zvesto. Katoliški tisek se bori za resnico, svobodo in pravo.

Raznoterosti.

— Abranyi in knez Bismarek. Listi objavljajo pismo Abranyijevo, pisano knezu Bismareku, ki se glasi blizo tako-le: „Gospod knez! slab in zapuščen sem! Vi pa ste tudi v svojem padci veliki in mogočni, toda kdor je v resnici velik, ne prizanaša nikoli. Zaradi male žlobudravosti, katera ni gotovo nič novega po časniki, postopate z menoj, kakor da sem jaz najmenj Francija. Da, tak je umirovljen lev; če ne more iztrgati iz src dežel nikakih provincij, zadovoljuje se s tem, da razmesari one, katere mu vrže usoda v roke. Popotoval sem noč in dan, da bi prišel v njih obližje in prosil poprave proti meni obrnjenega nepripoznanja. Nižji ljudje od Vas bi morebiti uvideli, da je treba opravičujoče se osebe vsaj zaslusiti. Vaše obnašanje me spominja „groznega starca“ Don Sylva iz „Ernani“, če je sploh potreba, predstavljati v pisanih tragedijah izmišljene osebe možu, ki je sam provzročil mnoge tragedije v življenji narodov. Ne, knez, primere ne iščem, le z osupljenjem čutim roko, ki je iztrgala z železno pestjo zvesto Alzacijo iz rok Francije, ono roko, ki je trpinčila nesrečnega Arnima do krvi ter ga umorila. Če pomislim vse to, ne zdi se mi čudno, zakaj se Vas je hotel znebiti nemški cesar. Vaša roka je tudi tedaj pogubna, če prijateljsko seza v roko. Grudeč se pod težo te železne pesti kličem v vrstah umirajočih gladijatorjev: „Ave Bismarek! morituri te salutant!“

— Ponesrečen zrakoplovec. V Brailu se je dvignil v zrak zrakoplovec Curletti v balonu. Ko je bil balon že 300—400 metrov visoko, užgal se je v balonu plin in Curletti je padel na tla. Našli so ga mrtvega na tléh, močno opečenega z zlomljenimi udi in zdrobljeno glavo.

— Goreči gozdovi. Iz Orzove poročajo o velikih požarih gozdov. Državni gozdovi v Ogradini goré že več dni. Iz vse okolice so prišli ljudje, da bi omejili grozen požar, toda ves trud je skoro popolnoma zamán. Tudi za pogorjem Alhon se vzdiguje dim; do sedaj ni še znano, ali gorijo rumunski, ali ogrski gozdi.

— Bolezen med krompirjem na Angleškem. Tudi na Angleškem zdihujejo poljedelci, da gnije po njih poljih prekoristni pridelek krompir. V nekaterih krajih ga je polovico gnilega, v drugih pa celó tretjina.

— Sneg je pobelil 2. t. m. vrhove okoli Gostina dvigajočih se hribov.

— Redek slučaj. V Kostendorfu (Tirolsko) sta umrla istega dne in ob isti uri dva po štiri in osemdeset let stara starčka. Po svojem stanu je bil jeden kovač, drugi ga kmet. Ta dva sta bila tudi rojena isto uro in sta si bila v življenji dobra prijatelja.

— Lakota v Londonu. Kakor kažejo zbornična poročila, umrlo je v lani v Londonu, najbogatejšem mestu na svetu, 25 ljudi vsled lakote.

Telegrami.

Dunaj, 5. septembra. Dunava je že dosegla tir obdonavske železnice. Vhod v kolo-dvorna skladišča je mogoč le od jedne strani. Dve mestni skladišči sta pod vodo. V nižje ležečem mestu so kleti z vodo zalite. Kakor se poroča, narastli ste neki Taja in Kamp ter provzročili mnogo škode. Svetla (Zwettl) in Črni Log (Schwarzenau) sta preplavljena.

Dunaj, 6. septembra. Zjutraj se je pripeljal cesar. Kakor poroča „Neue Presse“, pride cesar Viljem 30. septembra na jesensko lov na Stajarskem.

Trst, 5. septembra. Bosenska bataljona sta došla danes dopoldne ob deveti uri s posebnim vlakom.

Praga, 5. septembra. Voda neprenehoma pada. Cesar je podaril brzojavnim potom 10.000 gld. v podporo revežem. — Okrajno glavarstvo v Kraljevem Gradcu je prepovedalo odlok mestnega zastopa v Nehanicah, da bi škofu Strossmayerju podelilo pravice častnega meščanstva, ker ni državljan Cislitavije.

Praga, 6. septembra. Vsi časniki pozivljajo, naj se nabirajo podpore. Deputacija je otišla na Dunaj, da bo prosila Taafeja pomoči. Vojaki pekó vsak dan 6000 hlebov za stradajoče.

Tabor, 6. septembra. V deželni zbor je izvoljen Mladočeh Brdlik s 776 glasovi, Staročeh Suchomel je dobil 451 glasov.

Lvov, 5. septembra. Vsled praške povodnji zahteva „Dziennik Polski“, da sklene lvovski občinski svet, kako naj Poljaki glavnemu mestu češkega naroda izrazijo svoje sočutje. List méni, da naj Lvov prvi izmed avstrijskih mest prične nabirati denarno podporo za napominan namen.

Hrudim, 6. septembra. Mladočeh Blažek je izvoljen z 293 glasovi.

Tešin, 6. septembra. Po včerajšnjih vajah prvega kora se je cesar posebno povoljno izrazil o njegovi vojni zmožnosti.

Budimpešta, 5. septembra. Dunava stoji zdaj, ob dveh popoldne, 439 centimetrov nad normalno visokostjo. — V Szolnoku je grozen požar, ki se silno širi. Brzojavilo se je v Budimpešto po ognjegasee.

Solun, 5. septembra. Tukaj divja strašan požar. Do zdaj je 12.000 ljudi brez strehe. Vsled popolnega pomanjkanja vode je zaman vse prizadevanje pogasiti požar. Beda je nepopisna. Nesreča je zadela tudi nekatere avstrijske družine.

Carjigrad, 5. septembra. Prihod ruskega carjeviča je uradno naznanjen na prve dni oktobra.

Novi Jork, 5. septembra. Štrajk pri Panama-železnici poslujočih delavcev je končan. Zahtevam štrajkovcev se je ugodilo.

Katoliška Tiskarna
priporoča raznovrstne
vizitnice
po nizki ceni.

Dunajska borza.

(Telegrafovo poročilo.)
6. septembra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	88	gld.	05	kr.
Srebrna „ 5 1/2 „ 100 „ 16% „	89	„	50	„
5% avstr. zlata renta, davka prosta	106	„	80	„
Papirna renta, davka prosta	101	„	35	„
Akcije avstr.-ogerske banke	980	„	—	„
Kreditne akcije	309	„	75	„
London	112	„	20	„
Srebro	—	„	—	„
Francoški napoleond.	8	„	93 1/2	„
Cesarski cekini	5	„	38	„
Nemške marke	54	„	95	„

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. jut.	739.1	11.0	sl. svzh.	oblačno	0.50
8. u. pop.	738.6	19.8	brezv.	del. oblač.	
9. u. zveč.	738.6	15.0	sl. jvzh.	dež	
Srednja temperatura 15.3°, za 0.7° pod normalom					

Tržne cene v Ljubljani

dne 6. septembra.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, hktl.	6.1	Špeh povojen, kgr.	70
Rež,	3.90	Surovo maslo,	80
Ječmen,	3.74	Jajce, jedno	2
Oves,	3.25	Mleko, liter	8
Ajda,	4.71	Goveje meso, kgr.	59
Proso,	4.71	Telečje	60
Koruz,	5.4	Svinjsko	66
Krompir,	2.23	Koštrunovo	36
Leča,	10	Pišane	45
Grah,	10	Golob	15
Fižol,	8	Seno, 100 kgr.	1.35
Maslo,	90	Slama,	1.45
Mast,	70	Drva trda, 4 mtr.	6.40
Špeh svež,	64	„ mehka,	4.40

MATIJA HORVAT,
čevljarski mojster
V Ljubljani, sv. Petra cesta št. 32
priporoča se v obila naročanja raznovrstnega
Obuvala
za gospode, gospé in otroke,
katera izvršuje cenó, pošteno, iz zanesljivo trpežnega blaga in po zahtevi od najfinejše do najprostejše oblike.
(11—8)

Najnižje cene.

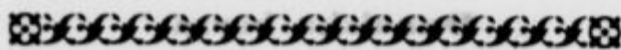
Največji izbor.

Preobleke.

Popravila.

L. Mikusch,
tovarna dežnikov,
Ljubljana, Mestni trg 15.

Knjigarna
Ign. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg
v LJUBLJANI, Kongresni trg št. 2,
priporoča svojo
popolno zalogo
šolskih knjig,
broširanih ali trdo vezanih, ki so v rabi na tukajšnjih in vnanjih šolskih zavodih, posebej še one za c. kr. višjo gimnazijo, c. kr. višjo realko in za tukajšnjo c. kr. možko in žensko učiteljsko pripravnico, zasebne, meščanske in ljudske šole po najnižji ceni.
(4—1)

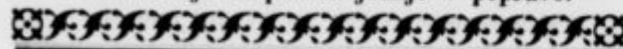

Leopold Tratnik
izdelovatelj
cerkvene posode itd.
Ljubljana
sv. Petra cesta
št. 27.

Priporoča svoje izdelke prečastiti duhovščini in p. n. cerkvenim predstojnikom po najnižji ceni v najnovejših in lepih oblikah. (14)

Na željo pošilja načrte in ilustrovane cenike.

Staro orodje in posode jemlje v popravilo.

Učiteljica,

ki ima lepo slovensko pisavo in zna tudi šivati, vsprejme se takoj za desetletno deklico v boljši hiši eno četrt ure od Ljubljane.

Pismene ponudbe: A. S., št. 3. Poste restante, Ljubljana. (2-1)

Št. 465. (2-1)

Pričetek mestnih ljudskih šol.

Na mestnih ljudskih šolah ljubljanskih, in sicer na I. in II. mestni petrazredni deški ljudski šoli, mestni nemški deški ljudski šoli, na mestni dekliški šoli pri sv. Jakobu, na dekliški šoli v uršulinskem samostanu, na mestni nemški dekliški ljudski šoli in jednorazredni šoli na Barji se prične šolsko leto 1890/1

dne 19. septembra 1890.

Vpisovanje bivših in vsprejemanje novih učencev in učenk se bode vršilo dne 16. in 17. septembra t. l., in sicer:

Za I. petrazredno deško ljudsko šolo v šolskem poslopju v Poljskih ulicah; za II. petrazredno deško ljudsko šolo v šolskem poslopju na Cojzovi cesti; za nemško deško šolo v Mahrovi hiši na Cesarja Jožefa trgu št. 12; za dekliško šolo pri sv. Jakobu v redutnem poslopju; za uršulinsko šolo v uršulinskem samostanu; za nemško dekliško šolo v Špitaljskih ulicah št. 10 (kresija) in za jednorazrednico na Barji v šolskem poslopju.

C. kr. mestni šolski svet ljubljanski,
dne 4. septembra 1890.

Predsednik: Grasselli, s. r.

Vozni red c. kr. priv. južne železnice.

Z Dunaja v Trst.

Postaje		Brzovlak		Poštni vlak		Mešani vlak	Osobni vlak
Dunaj	Odhod	8:15 zvečer	7:30 zjutraj	1:20 popold.	8:45 zvečer	—	—
Mürzzuschlag	"	11:45 po noči	10:55 dopol.	5:41 "	1:50 po noči	5:55 zjutraj	—
Gradec	"	1:37 "	1:10 popold.	9:25 zvečer	5:50 zjutraj	10:50 dopold.	—
Maribor	"	2:56 "	2:26 "	11:40 po noči	8:09 dopold.	2:36 popold.	—
Celje	"	4:24 zjutraj	3:44 "	1:54 "	10:18 "	5:58 "	6:— zjutraj
Laški Trg	"	—	4:57 "	2:11 "	10:34 "	6:21 zvečer	6:20 "
Rimske toplice	"	—	4:06 "	2:23 "	10:45 "	6:38 "	6:34 "
Zidani Most	"	4:56 "	4:23 "	2:47 "	11:27 "	7:09 "	6:53 "
Hrastnik	"	—	—	3:01 "	11:40 "	7:28 "	7:09 "
Trbovlje	"	—	4:40 "	3:10 "	11:49 "	7:41 "	7:20 "
Zagorje	"	—	4:46 "	3:19 "	11:57 "	7:53 "	7:30 "
Sava	"	—	—	3:34 "	12:11 popold.	8:14 "	7:47 "
Litija	"	—	5:04 "	3:47 "	12:22 "	8:30 "	8:03 dopol.
Kresnice	"	—	—	4:— zjutraj	12:34 "	8:48 "	8:18 "
Laze	"	—	—	4:15 "	12:48 "	9:13 "	8:36 "
Zalog	"	—	—	4:27 "	12:59 "	9:30 "	8:50 "
Ljubljana	Prihod	6:04 "	5:40 "	4:40 "	1:11 "	9:48 "	9:05 "
	Odhod	6:09 "	5:45 "	4:55 "	1:19 "	10:20 po noči	—
Borovnica	"	—	6:12 zvečer	5:31 "	1:53 "	11:21 "	—
Logatec	"	7:— "	6:42 "	6:13 "	2:34 "	12:30 "	—
Rakek	"	—	7:02 "	6:43 "	3:03 "	1:22 "	—
Postojna	"	7:33 "	7:19 "	7:05 "	3:24 "	1:58 "	—
St. Peter	"	7:55 "	7:41 "	8:05 dopold.	3:55 "	2:48 "	—
Divča	"	8:20 dopol.	8:15 "	8:46 "	4:33 "	3:59 "	—
Nabrežina	"	9:03 "	9:04 "	9:52 "	5:41 "	5:40 zjutraj	—
Trst	Prihod	9:28 "	9:30 "	10:28 "	6:17 zvečer	6:30 "	—

Iz Trsta na Dunaj.

Postaje		Brzovlak		Poštni vlak		Mešani vlak		Osobni vlak	
Trst	Odhod	8:— zvečer	7:10 zjutraj	9:55 dopold.	6:20 zvečer	8:10 zvečer	—		
Nabrežina	"	8:43 "	7:42 "	10:51 "	7:11 "	9:35 "	—		
Divča	"	9:38 "	8:35 dopold.	11:56 "	"	8:23 "	—		
Št. Peter	"	10:16 po noči	9:12 "	12:56 popold.	9:15 "	11:31 po noči	—		
Postojna	"	10:35 "	9:33 "	1:21 "	9:42 "	12:58 "	—		
Rakek	"	—	9:48 "	1:39 "	10:03 po noči	1:39 "	—		
Logatec	"	11:07 "	10:07 "	2:02 "	10:27 "	2:11 "	—		
Borovnica	"	—	10:30 "	2:30 "	11:01 "	2:53 "	—		
Ljubljana	Prihod	11:50 "	10:55 "	3:03 "	11:32 "	3:43 "	—		
	Odhod	11:55 "	11:— "	3:11 "	4:37 zjutraj	5:— "	—		
Zalog	"	—	—	3:24 "	12:30 "	5:18 "	6:— popold.		
Laze	"	—	—	3:35 "	12:43 "	5:37 "	6:16 zvečer		
Kresnice	"	—	—	3:49 "	12:55 "	5:57 "	6:30 "		
Litija	"	—	11:35 "	4:01 "	1:10 "	5:57 "	6:48 "		
Sava	"	—	—	4:12 "	1:24 "	6:14 "	7:04 "		
Zagorje	"	—	11:54 "	4:26 "	1:35 "	6:30 "	7:18 "		
Trbovlje	"	—	12:01 popold.	4:34 "	1:50 "	6:50 "	7:35 "		
Hrastnik	"	—	—	4:42 "	1:59 "	7:02 "	7:45 "		
Zidani Most	"	1:08 "	12:41 "	5:03 "	2:08 "	7:16 "	7:56 "		
Rimske toplice	"	—	12:52 "	5:15 "	2:30 "	7:45 "	8:16 "		
Laški Trg	"	—	1:02 "	5:26 "	2:43 "	8:03 dopold.	8:31 "		
Celje	"	1:38 "	1:17 "	5:46 "	2:55 "	8:20 "	8:45 "		
Maribor	"	3:14 "	2:35 "	5:46 "	3:18 "	8:49 "	9:04 zv. Prih.		
Gradec	"	4:34 zjutraj	3:58 "	8:02 zvečer	5:45 zjutraj	12:27 popold.	—		
Mürzzuschlag	"	6:59 "	3:58 "	10:26 po noči	8:11 dopold.	4:40 "	—		
Dunaj	Prihod	9:50 dopol.	6:14 zvečer	2:12 "	11:57 "	9:40 zv. Prih.	—		
			9:30 "	6:40 zjutraj	4:— popold.	—	—		

Zahvala

zavarovalni družbi za življenje, **THE GRESHAM** v Londonu.

Moj ranjei mož se je pri gorenji družbi zavaroval za slučaj smrti na mojo korist za znatno glavnicu.

Generalni zastop v Ljubljani je zavarovano glavnicu takoj izplačal brez vsacega odbitka. Dolžna sem torej, da zavodu "THE GRESHAM" in generalnemu zastopniku v Ljubljani g. Gvidu Zeschko-tu izrečem javno svojo iskreno zahvalo in vsakemu priporočam ta veliki zavod.

V Labodu, dne 30. avgusta 1890. (1)

Marija Dworscheg.

DIJAKE

(2-2)

vsprejme na hrano in v stanovanje c. kr. uradnik v Ljubljani pod ugodnimi pogoji. — Ponudbe in vprašanja pošljite naj se upravitelstvu tega lista do konca avgusta t. l.

Najcenejši, najboljši, preskušen, rujavi lesni pomaz

BARTEL-ov izvirni carbolineum

varuje trajno (16-11)

pomazane plotove, kolarnice, skladišča, vozove, gospodarsko orodje, tla itd. pred gnjilobo, glivami, osterjenjem in žuželkami. V hlevih razkužuje.

1 kgr. zadostja za 6 kvadratnih metrov. Pregled brezplačno. Kakovost neprekošeno zagotovljena. 5 kgr. 1.50 gl., 100 kgr. 16 gl. z Dunaja.

Najcenejša karbolna kislina, karbolno apno, kolomaz.

Mihael Barthel in drugovi,

kemijska tovarna v Ratibonci in na Dunaji, X. okraj, Keplerstrasse Nr. 20. (Ustanovljena 1781.)

Zaloga imata brata Eberl v Ljubljani.

Fran Jevnikar
Ljubljana

Tržaška cesta šte. 29

priporoča prečast. duhovščini in slavnemu občinstvu

lepo, ukusno in solidno izdelane salonske in navadne lončene, belo, rujavo, zeleno in slonokoščeno osteklene ognju protovne

peči

v najraznovrstnejših oblikah, kakor tudi vse v to stroko spadajoče izdelke po najnižjih cenah.

Cenilnike pošiljam na željo franco.

Zastopništvo

pri (40-24)

Vidic & Comp.

Slonove ulice.

Trgovina z železnino

Albin-a C. Ahčin-a

v Ljubljani, Gledališke ulice št. 8,

priporoča svojo bogato zalogo poljedelskega orodja, posebno plugov, lepo in močno izdelanih po najnižji ceni, plužnih delov, motik, lopat, ameriških gnojnih vil, prav lepo in lahko izdelanih, a poleg tega vendar trpežnih, zobov za brane, žag za na vodo, pil za žage, delov za vodnjake, mesingastih plošč za komate, potem rož, steselcev, ôs, zavornic za vozove, okov za vozé itd., šin za kolesa, podkev, cokel, konjskih žabljev, slokih žag, kôs, srpov, slamoreznih kôs, klepalnega orodja, sekir, cepinov, železnih grabelj. (28-17)

Staro železo, mesing, baker, kositar, cink, svinec kupuje se vedno po najvišjih cenah.

Posebni vlak v LESCHE-BLED

Otoče-Brezje

z dokaj znižano ceno

odide iz LJUBLJANE povodom Marijinega praznika
v ponedeljek, dne 8. septembra t. l.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. ob 6:45 jutraj. || Odhod iz Lesca ob 8— zvečer.
Dohod v Lesce 8:30 dop. || Dohod v Ljubljano 9:45 .

Vožnja cena za tje in nazaj z odpravo vred za III. razred 80 kr.

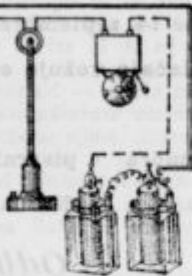
Slovesna sv. maša v cerkvi na otoku darovala se boče ob 10. uri dopoldne.
Da se morejo vršiti potrebne priprave pravočasno, prosí se uljudno, da bi vdeleženci blagovolili prej ko mogoče preskrbeti se z voznimi listki. Isti se dobivajo pri podpisnem skrajni čas do nedelje zvečer. Na dan odhoda novo dohajajočim se vsprejem ne more zametiti. — V mnogobrojno vdeležbo uljudno vabi

JOSIP PAVLIN,

pisarna za potovanje v Ljubljani, Marijin trg št. 1.

Vožni listki dobé se tudi v Ljubljani pri g. Fani v Špitalskih ulicah, g. Podrekarju na sv. Jakoba trgu in tudi v hotelih.

Hišni telegraf
brez telefona
le gld. 4'50
in višje.

Posamezni deli
za napeljavo
strelovodov,
hišnih telegrafov
in
telefonov
so vedno na razpolago.
Za dobro, zanesljivo in točno
delo jamči, cena je kar mo-
goče nizka.

Josip Rebek,

(prej Karol Ahčin)

ključarski mojster,

13 Francovo nabrežje Ljubljana Francovo nabrežje 13.

prilaga svojo izborni zalogo lepo, natančno in trpežno izdelanih

štedilnih ognjišč

okov za okna in vrata; izdeluje tudi

železne ograje

v vsakovrstnih oblikah po poslanih vzorcih ali lastnem načrtu in sploh vsa
ključarska dela po najnižji ceni.

Sprejema naročila iz mesta in z dežele ter je izvršuje točno, poceni in
zanesljivo.

Posebno opozarja na svojo na Kranjskem največjo zalogo

elektrotehničnih proizvodov

katera omogočuje najzanesljivejšo vpeljavo telegrafov in hišnih telefonov v
poljubni dolgoti. Slednja priporoča še posebej cenjenim gg. trgovcem in tovar-
narjem v varstvo pred tatovi in svrhu hitrega poslovanja.

Prečast. duhovščini, veleposestnikom, tovarnarjem in sploh hišnim posest-
nikom se priporoča za napeljavo

strelovodov,

katera napeljuje na stolpe, dimnike in poslopja po najnovešem zanesljivem
načinu; popravlja tudi že napeljene pohabljenе strelove, katerih
zanesljivost preizkuša z navlašč za to naročenim „elektrometrom“. (20-5)

Deželna lekarna
Ludovika
v Ljubljani,

pri Mariji Pomagaj
Grečel-na
Mestni trg 11,

prilaga se slavnemu
duhovščini, ter navaja
izkušenih in že z go-
zdravil in specialitet,

občinstvu in prečastiti
nastopno le nekaj svojih
tovim vspehom rabljenih
in sicer.

Sirup iz planinskih zelišč proti kašlju, hripavosti, prsnim in pljučnim bo-
lezni itd. je napravljen iz pravih planinskih zelišč. — Cena steklenici 50 kr.

Kričistilne kroglice, poprej univerzalne kroglice imenovane, najboljše sred-
stvo za čiščenje krvi in odvajanje kisline iz telesa. — Cena škatljici 21 kr., za-
vitku s 6 škatljicami in navodom rabe 1 gl. 5 kr.

Kroglice za bledico dr. Blaude (pocukrene), proti pomanjkanju krvi (ble-
dici, slabosti, pešanje). — Škatljica velja 60 kr.

Kapljice za bledice, dobro sredstvo proti pomanjkanju krvi. — Cena fla-
konu 40 kr.

Grenko vino, tudi želedec krepčujoče vino imenovano, iz najzdravilnejših
gorenjskih rastlin, izvrstno vpliva pri raznih želečnih boleznih, posebno pri po-
manjkanju slasti do jedi, slabem želedecu, slabem prebavljenju, posebno pri zastar-
anih boleznih želedeca. — Stekl., ki drži 1/2 litra, z navodilom rabe velja le 80 kr.

Deršvo ribje olje Krohna in Comp. v Bergenu, najčistejša in najplivnejša
medicinska ribja mast, katero edino zapisujejo zdravniki. Dobro sredstvo proti kašlju,
posebno pri pljučnih boleznih, proti škrofelnom pri otrocih, angleške bolezni, kro-
ničnim izpuščajem kože itd. — Mala steklenica velja 50 kr., dvojno velika 90 kr.

Železnato salo iz kitovih jeter, nedosegljivo v vplivanju svojem na preživ-
ljanje in okrepčanje slabih otrok, katerim primanjkuje krvi. — Cena steklenici z
navodilom rabe 60 kr.

Železnato kineško vino za prebolele in slabotne otroke, katerim primanjkuje
krvi. — Cena 1 butelj 1 gld. 20 kr.

Razven navedenih zdravilnih sredstev dobijo se v deželni lekarni pri „Ma-
riji Pomagaj“ raznovrstna medicinska mila, lepo dišeče pomade, lasna olja, razni
pristni angleški in francoski parfumi. Pariski prašek za dame (bel in rdeč),
poudre de riz, kadilni papir, kadilne sveče, potpourri itd., dr. Bochardevo aro-
matičsko zeliščno milo in jako fino glicerinsko milo in glicerinsko vijolično milo.
(1 komad 35 kr.) Spokotranjem

Ludv. Grečel, lekarnar.

Zrela jabolka za mošt

kupoval bodem počenši koncem tega meseca. Točne po-
nudbe vsprejemam pa uže sedaj in napravljam veljavne
pogodbe. (3-3)

V. H. Rohrmann v Ljubljani.

Vsled dobre letine na Nemškem in v Švici mo-
goča je kupčija le — ako se mi zmerne cene stavijo.

Premija na svetovni razstavi v Londonu 1862, Parizu 1867, Dunaji 1873, Parizu 1878.

Klavirji na obroke za na deželo

salonski krilasti klavir, pianine (52-29)

iz tovarne svetovno znane tvrdke (Gottfried Cramer) — Wih.
Mayer na Dunaji za 380 gld., 400 gld., 450 gld., 500 gld.,
550 gld., 600 gld., 650 gld., pianine za 350 gld. do 600 gld.
Klavirji družih tvrdk za 280 do 350 gld.

Izposojilo klavirjev za na deželo pod naj-
ugodnejšimi pogoji.

Prodajalnica in posojilnica klavirjev A. Thierfelder, Dunaj, VII., Burggasse 71.

Gradec: Lekarna Vendelina pl. Trnkóczy-ja, deželna
lekarna, Sackstrasse.

Dunaj: Lekarna Viktorja pl. Trnkóczy-ja, „pri sv. Fran-
čišku“, (ob jednom kemični tovarni), V., Hunds-
thurmstrasse 113. (3)

Nepresegljivo za zobe
je

I. salicilna ustna voda

aromatična, upliva okrepčujoče,
zabranjuje gnjilobo zob ter odstra-
njuje iz ust neprijetni duh. Jedna
velika steklenica 50 kr.

II. salicilni zobni prašek

splošno priljubljen, upliva jako okrep-
čujoče ter ohranjuje zobe svetlo-bele,
à 30 kr.

Navedeni sredstvi, o katerih je došlo
mnogo zahvalnih pisem, ima vedno
sveži v zalogi ter vsak dan po pošti
pošilja

lekarna

Ubal pl. Trnkóczy

diplomovani posestnik lekarne in
kemik, poleg mestne hiše v Lju-
bljani.

Zunanja naročila se s prvo pošto izvršujejo.

Zobolek, prašek in pasta za zobe

preč. oo. Benediktincev

opatiye Soulac (Gironde).

Dom MAGUELONNE, prior.

Največje odlikovanje: dve zlati svetinji: Bru-
setj 1880, London 1884.

Iznajdeno leta 1373 po priporji Pierre Boursaud.

Vsakdanja raba zoboleka oo.
Benediktincev (po nekoliko kapljic
na vodi) ozdravi in zabrani gnji-
lobo zob, jih obeli in utrjuje;
okrepčuje in popolno ozdravi
čeljusti.

Zares močno ustrezemo našim p. n.
citateljem, opozorjé na to starodavno
ter prekoristno iznajdbo — najboljši
in edini lek proti zobobolu.

Tvrdka SEGUIN Bordeaux

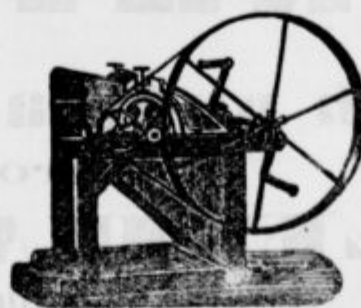
(Francija)
Rue Croix de Seguey 106 & 108.

Ustanovljena leta 1807.

Dobiva se v vseh lekarnah in prodajalnicah
dišav. (53)

Vsi stroji za kmetijstvo in vinorejo!

Stiskalnice in mlinci za olive,
vinske in sadne stiskalnice,
priprava za odstranjenje peronospere,
mlinci za grozdje in sadje,
avtomatične stiskalnice za zeleno pičo

Mlatilnice, čistilnice in vitala, stroji za
ropkanje turšice, sejalniki, orala itd. itd.
Sušilne priprave za sadje in sočivje.

Škoporeznice v največji izbiri prodaja izvrstno
izgotovljene in po tovarniških cenah

IG. HELLER, Dunaj, Praterstrasse 78.

Katalogi in vsako pojasnilo na zahtevanje gratis in franko.

Razprodajalec najugodnejši pogoji.

Sposobni zastopniki se iščejo ter dobro plačajo.

najnovejša
sostava
v raznih
velikostih.

(20-18)

Vinko Čamernik,

kamnosek.

v Ljubljani, Parne ulice št. 9,
blizu tik mesarskega mostu,

se najljubše priporoča prečistiti duhovščini v izvršitev naročil vsakovrstnega

cerkvenega umetnega kamnoseškega dela,

slav. občinstvu pa svojo bogato zalogo najrazno-
vrstnejših po najnovejših načrtih pravilno in
iz različnih vrst marmorja izdelanih

nagrobni spomenikov.

Vse na tukajšnjem pokopališču stoječe in pri
njem izgotovljene spomenike, kateri se vsled nedo-
voljenega zidanega temelja nagibajo, popravlja brez-
plačno deakrat na leto in sicer pomladi in pred
Vsemi svetinji.

Se posebej opozarja na krasen, od kajnahtal-
skega, kararskega in črnega marmorja izgotovljen

spomenik,

kateri prodaja po primerno jako nizki ceni.

Tudi p. n. stavbenim podjetnikom se priporoča
v vsakovrstna

starbinska dela,

katera fino, trpežno in ceno izvrši.

(1)

Posebni vlak v GORICO in na SV. GORO

z nižano ceno odide iz LJUBLJANE j. kolodv. v soboto, dne 13. septembra 1890.

Vožnje cene nižane so tako, kot prej še nikoli. Iste so nižane tudi za postaje od
Celja do Ljubljane in od Trsta do Nabrežine z uporabo navadnih poštinih vlakov,
kakor je spodaj navedeno.

Vožnja cena do Gorice in nazaj				Vožnja cena do Gorice in nazaj			
Odhod poštne vlaka iz		II. raz.	III. raz.	Odhod posebnega vlaka iz		II. raz.	III. raz.
Celja	ob 1 uri 54 m. zjutraj	gl. 9:85	gl. 6:45	Ljubljane	ob 7 uri — m. dopold.	gl. 6:65	gl. 4:30
Laškega	" 2 " 11 " "	" 9:40	" 6:15	Borovnice	" 7 " 36 " "	" 5:85	" 3:80
Rimskih Toplic	" 2 " 23 " "	" 9:15	" 6:—	Logatec	" 8 " 18 " "	" 5:25	" 3:40
Zidanega Mesta	" 2 " 47 " "	" 8:85	" 5:80	Rakeca	" 8 " 48 " "	" 4:85	" 3:15
Hrastnika	" 3 " 01 " "	" 8:60	" 5:60	Postojna	" 9 " 10 " "	" 4:30	" 2:75
Trbovelj	" 3 " 10 " "	" 8:45	" 5:55	Prestraneka	" 9 " 22 " "	" 4:05	" 2:60
Zagorja	" 3 " 19 " "	" 8:35	" 5:45	Sv. Petra	" 10 " 10 " "	" 3:90	" 2:50
Save	" 3 " 34 " "	" 8:05	" 5:25	Gornjih Ležeč	" 10 " 28 " "	" 3:50	" 2:20
Litije	" 3 " 47 " "	" 7:80	" 5:10	Divača	" 10 " 51 " "	" 2:95	" 1:85
Kresnice	" 4 " — " "	" 7:50	" 4:90	Sežana	" 11 " 08 " "	" 2:65	" 1:65
Lazov	" 4 " 15 " "	" 7:25	" 4:70	Proseca	" 11 " 30 " "	" 2:25	" 1:40
Zaloga	" 4 " 27 " "	" 6:95	" 4:50	Nabrežine	" 11 " 58 " "	" 1:75	" 1:10
Dohod v Ljubljano	" 4 " 40 " "	" 6:65	" 4:30	Dohod v Gorico	" 1 " — " popold.	" —	" —

Vožnja cena do Gorice in nazaj			
Odhod poštne vlaka iz		II. razred	III. razred
Trsta	ob 9 uri — m. dopold.	gl. 2:30	gl. 1:45
Grinjana	" 9 " 21 " "	" 1:90	" 1:20
Dohod v Nabrežino	" 9 " 40 " "	" 1:75	" 1:10

(Potem zveza z gorenjim posebnim vlakom.)

(2)

Ob dohodu v Gorico je takoj odhod na sv. Goro, kjer bode slovesni vsprejem, potem litanije. Zvečer in istotako v nedeljo zjutraj cerkvena opravila in slovesna velika sv. maša s pridigo, ob 2 uri popoldne pite litanije, slednjič slovesni sprevod s petjem in nagovorom ob odhodu. — Povratna vožnja dovoljena je sicer do 26. septembra t. l. zvečer z vsakim osebnim vlakom (izvzemši brzovlak), vendar je **splošnje povratno potovanje dne 14. septembra ob 5 uri 17 minut popoldne iz Gorice, in ob 7 uri 11 minut iz Nabrežine**, dohod v Ljubljano pa ob 11 uri 32 minut, na Zidani most ob 2 uri 20 m. in v Celje ob 3 uri 12 minut popoldne. — **Obiskovalci Trsta plačajo vožnje od Nabrežine v Trst posebej.** — Natančni vozni red je dobiti prej pri podpisnem, poslej pa pri odhodu vlaka. — Na povratni vožnji smejo udeleženci potovanja **dvakrat izstopiti**; izstop se mora pa dotičnemu poslužnemu postajnemu uradniku naznaniti. — **Vožne karte** preskrbe naj si spošt. udeleženci pravočasno, da se morejo potrebne priprave točno vršiti, dobijo se skrajni čas v Ljubljani do **petka, dne 12. septembra** popoldne (zunaj Ljubljane pa do **četrtka, 11. septembra**) v pisarni za potovanje gosp. **JOSIP-a PAVLIN-a**, v Ljubljani, Marijin trg št. 1, kjer se dajo potrebna pojasnila in se odgovarja na vsa vprašanja. Tudi se ondi **vsprejemajo razprodajalci listkov** proti primerni odškodnini. — **Na dan odhoda se vsprejem nikomur ne more zaježiti.** — Uvažuje tako **nizko ceno vožnje**, kakor prej še nikoli, se nadeja obilne udeležbe in vabi

Odbor za potovanje.

Vozni listki dobivajo se za Ljubljano tudi pri g. Fani v Špitalskih ulicah, g. Podrekarju na sv. Jakobu Trgu, g. Blazniku na Starem Trgu, g. Strnadu na dolenski mitnici.

Služba cerkvenika in organista

v št. Jurji pri Šmariji na Dolenjskem
je izpraznjena, ki se zamore v 14 dneh na-
stopiti. Prosilci naj se pisмено oglašijo pri žup-
nijskem uradu. Prednost imajo oženjeni. (3-2)

Ta tovarna izdeluje po pravih nizki
ceni

cerkvene orglje in harmonije

Glasovi so silno lepi in sostava jako
močna. Vplačevalni pogoji so ugodni.
Ceniki orgelj in harmonije pošiljajo
se zastonj.

V kratki dobi 16 let narejenih je
bilo blizu 300 novih orgelj, med temi
bilo je več velikih, kar je najboljši dokaz
o izvršni zmožnosti in reelnosti te
tvrdke.

(24—17)

Andr. Druškovič

trgovina z železnino na mestnem trgu 10,
priporoča po zelo nizki ceni

okove za okna in vrata, storje
za štokadoranje, samokolnice,
traverze in stare železniške šine
za oboke, znano najboljši kam-
niški Portland- in Roman-ce-
ment, sklejni papir (Dachpappe)
in asfalt za tlak, kakor tudi

lepo in močno narejena

štedilna ognjišča

in njih posamezne dele.

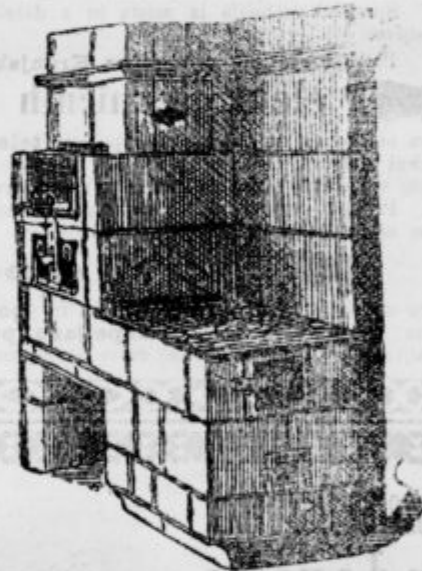
Vodnjake za zabijati v zemljo, s ka-
terimi je mogoče v malih urah in
majhnimi stroški na pravem mestu do
vode priti; ravno tako se tudi dobivajo
vsi deli za izkopane vodnjake, železne
cevi in železoliti gornji stojali, kakor tudi za lesene cevi mesingaste
trombe in ventile in železna okova.

Za poljedelstvo:

(37)

vsake vrste orodja, kakor: lepo in močno nasajeni plugi in plužna, železne in lesene
brane in zobove zanje, motike, lopate, rezovnice, krampe itd.

Tudi se dobiva zmirom sveži dovski mavec (Lengensfelder Gyps) za
gnojenje polja.

OLJNATE BARVE

**kositarških pušicah po pol in jeden kilo
priporoča najceneje**

ADOLF HAUPTMANN,

tovarna oljnatih barv, laka in firneža

(89)

semeniško poslopje 6 LJUBLJANA semeniško poslopje 6.